

Tlačové správy

20. máj – Medzinárodný deň klinických skúšaní

Bez klinických skúšaní by sa k pacientom nedostali nové inovatívne lieky, ktoré dokážu predlžovať životy a zlepšovať prežívanie. Na opodstatnenosť investícií do výskumu a ich prínos pre pacientov upozorňuje pri príležitosti Medzinárodného dňa klinických skúšaní aj nový portál inovacie.aifp.sk.

Od prvej podoby novej aktívnej látky po predaj nového lieku v lekárni obvykle uplynie 12 až 13 rokov. Celý tento proces dnes stojí viac ako miliardu eur – dvojnásobok toho, čo pred dvoma desaťročiami. To, či je liek bezpečný, a ako na človeka pôsobí, zisťujú výskumníci prostredníctvom klinických skúšaní. Farmaceutické firmy aj lekári sa zhodujú, že do hľadania a vývoja nových liekov má zmysel investovať.

Slovensko sa v počte pacientov zapojených v klinických skúšaníach na milión obyvateľov umiestňuje na vrchných priečkach európskeho porovnania. Podľa prieskumu z roku 2012 bolo u nás do rôznych skúšaní

zapojených viac ako 900 pacientov na milión obyvateľov, čo predstavovalo šieste miesto medzi krajinami Európy. Najviac európskych klinických skúšaní prebiehalo v onkológii. Vďaka klinickému skúšaní má pacient istotu, že sa k nemu dostanú iba preverené lieky. To pomáha aj napredovaniu medicíny, ktorá musí byť založená na moderných poznatkoch vedy.

„Klinické skúšania sú dôležité pre pacientov aj lekárov. Všetci chceme liečiť chorých moderne, s tým najlepším, čo medicína a veda ponúka. Úlohou lekára pri klinických skúšaníach je vhodnému pacientovi vysvetliť význam klinického skúšania a hľadiť počas priebehu skúšania na jeho záujem,“ hovorí MUDr. Adriana Ilavská, PhD., MBA, MPH, diabetologička s dlhoročnou praxou v klinickom skúšaní.

Viac informácií nájdete na www.inovacie.aifp.sk.

Z každých 25 000 látok, ktoré začínajú v laboratóriu, sa iba 25 dostane do klinického testovania na ľuďoch. Na trh sa dostane len päť z nich a prostriedky investované do vývoja sa vrátia iba z jedného.

Ked' sú vlastné črevá väzením

Takmer tri milióny diagnostikovaných v Európe, z toho osemtisíc slovenských pacientov nezriedka už v predškolskom veku alebo v puberte a mnoho takých, ktorí lekárske vyšetrenie napriek prejavom odkladajú na neskôr. To je bilancia chorôb, ktoré sú definované ako nešpecifické chronické zápalové ochorenia čriev (IBD – Inflammatory Bowel Disease). Radíme k nim ulceróznou kolitídu a Crohnovu chorobu. „Klinický obraz Crohnovej choroby je rozmanitý. Môže postihnúť ktorúkoľvek časť tráviacej trubice od ústnej dutiny až po konečník. U detí bývajú okrem čriev častejšie zapálené aj žalúdok a pažerák,“ potvrdzuje pediatrička gastroenterologička MUDr. Iveta Čierna, PhD. „Pri ulceróznej kolitíde zase zápal napáda sliznicu hrubého čreva od konečníka smerom vyššie. Rozsah zápalu býva rôzny, od postihnutia krátkeho úseku v konečníku až po zápal celého hrubého čreva. Práve ten je v detskom veku najčastejší,“ dodáva. Na rozdiel od Crohnovej choroby je zápal hrubého čreva pri ulceróznej kolitíde ohraničený len na jeho vnútornú vrstvu. U 10 až 15 % pacientov sa príznaky obidvoch ochorení prekrývajú. „Hovoríme o neurčitej, interdeterminovanej kolitíde,“ dodáva detská gastroenterologička.

Včasná diagnostika a liečba sú nevyhnutnosť

Aj pre rozmanitosť klinických príznakov a rozsiahle následky na zdravotný stav pacienta je presná a najmä včasná diagnostika ochorenia základ. Liečba IBD neodstraňuje síce príčiny vzniku ochorenia, ale je zameraná na potlačenie zápalu a predchádzanie jeho opakovaniu, čím ho vie na dlhší čas uviesť do remisie (pokojevého štádia). Ide o udržiavaciu liečbu, pričom základnými liečebnými postupmi je medikamentózna liečba, diietické opatrenia a chirurgická liečba.

V ostatných rokoch sa nádej vkladá do biologickej liečby, ktorej cieľom je aplikácia látok prirodzenej povahy, ktoré tlmia špecifické miesta zápalovej reakcie. Tá síce nie je možná u všetkých pacientov a má svoje obmedzenia, jednoznačne je však veľkým prínosom a za posledné dve dekády určite najväčším pokrokom na poli liečby IBD, najmä pri ťažkých formách ochorenia.

Odborníci sa zhodujú aj v tom, že liečba IBD si vyžaduje veľmi úzku spoluprácu pacienta s lekárom a najmä jeho vysokú disciplinovanosť v dodržiavaní zvolenej liečby.

Viac informácií o IBD nájdete na: www.trapiavascreva.sk, www.crohnvachoroba.sk a www.crohclub.sk.